

П Р А В И Л Н И К
НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И
ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО
НА ОБУЧЕНИЕ В
НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

Раздел първи – Обобщена характеристика на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение

1.1 Обхват на системата.....	3
1.2 Поддържане на мотивация.....	3
1.3 Създаване на нормативни предпоставки за качествено обучение.....	3

Раздел втори - Управленски структури и процеси

2.1 Отговорност на ръководството.....	4
2.2 Административна структура на системата и функции на нейните звена.....	4
2.3 Преглед от ръководството.....	6

Раздел трети – Качеството на Учебната дейност

3.1 Общи изисквания.....	7
3.2 Планиране.....	7

Раздел четвърти – Същност на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение

4.1 Обекти и отговорности в Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение	8
4.2 Академични стандарти.....	8
4.3 Инструментариум на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение.....	9
4.4 Критерии за оценяване	9
4.5 Показатели.....	10
4.6 Начин на извършване на оценката	13
4.7 Използване на резултатите от оценяването.....	14
4.8 Стимулиране на получените резултати от прегледа на качеството.....	14
4.9 Периодичност на рутинните оценки (прегледите).....	14
Използвани термини и определения.....	15

Раздел първи

ОБОБЩЕНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

1.1. ОБХВАТ НА СИСТЕМАТА И ОСНОВАНИЯ ЗА ВЪВЕЖДАНЕТО ѝ

1.1.1. Качеството в контекста на тази Система се отнася до академичния състав и обучението на студенти, докторанти и специализанти. Всички академични обекти и субекти се третират само в този аспект. В този смисъл тя е подсистема на Системата за управление на всички дейности в академията.

1.1.2. Чрез Системата се цели максимално възможно равнище на качеството в условията на ограничения (бюджетни, ресурсни, финансови, нормативни), наложени от държавата, и психологически предпоставки, произтичащи от съвременното състояние и нагласи в обществото.

1.1.3. Качеството се търси чрез най-ефективното използване на вътрешните ресурси (академичен потенциал, материална, информационна и вътрешно университетска нормативна база, вътрешна организация).

1.1.4. Ефективното използване на вътрешните ресурси се постига чрез анализ на допуснатите слабости, активиране и търсене на въздействие чрез най-чувствителните фактори, влияещи благоприятно върху качеството на обучение.

1.1.5. Основен и определящ фактор за качеството на обучение е поддържането у студентите, преподавателите и академичните ръководствата на мотивация за постигане на качество.

1.1.6. Тя се поддържа предимно чрез външни фактори: периодично самооценяване и обективно оценяване (преглед) и насърчаване на съответните звена и университетски дейности, студентите, преподавателите, ръководителите и справедливото им възмездяване за получените резултати в условията на ограничения.

1.1.7. Системата се основава на ясни, "прозрачни" и достъпни методи, средства и документи за оценяване, взаимен контрол и взаимопомощ, популяризиране и насърчаване на добрия опит.

1.1.8. Системата се изгражда с участието на всички и се очаква да се приеме от всички, за които се отнася.

1.1.9. Академичното ръководство полага усилия, изгражда университетски структури и осигурява материални, финансови, организационни средства за да постигне планираното подобрене на качеството на обучение.

1.1.10. Системата се въвежда в академията съгласно изискванията на действащата законова нормативна уредба на Република България чл.6 ал.4.от Закон за висше образование.

1.2 ПОДДЪРЖАНЕ НА МОТИВАЦИЯ

1.2.1 **Мотивация на преподавателите** се поддържа чрез:

1. Обективизация на оценяването на постигнатото от преподавателите качество на обучение чрез въвеждане на съгласувани с тях методи и процедури, използващи обективни данни;
2. Регулируема публичност на резултатите от оценяването на учебните дисциплини;
3. Стимулиране на носителите на най-добрите постижения по начин, който Академичният съвет определи.

1.2.2 **Мотивация на академичните ръководства** се поддържа чрез:

1. Постигане на удовлетвореност на преподавателите и студентите от академичните ръководства, преди всичко чрез справедливостта на оценките за тяхната работа и резултати;
2. Влияние на оценките за постигнатото качество на ръководеното от тях звено и дейност върху допълнителното им възнаграждение, по начин определен от Академичния съвет.

1.2.3 **Мотивация на студентите** се поддържа чрез:

1. Въвеждане в учебния процес на действия и механизми за ритмично обучение и задълбоченост на усвояването на знанията и уменията през семестъра.
2. Обективизация на оценяването на постиженията на студента (съобразно спецификата на дисциплината), която да има морални измерения и стимулира добрите студенти;
3. Специално внимание и ранен подбор към талантливите студенти и изявени творчески личности, създаване на по-добри условия за тяхното израстване и реализация;
4. Редовни периодични срещи и анкети на академичните ръководства със студентите и реакция на техните искания;
5. Участие на студентското мнение в оценяването на специалността, учебните дисциплини, преподавателите и ръководителите и създаване на увереност, че от тях също зависят академичните дела и дейности.

1.3 СЪЗДАВАНЕ НА НОРМАТИВНИ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА КАЧЕСТВЕНО ОБУЧЕНИЕ

1.3.1 Регламентиране на отговорностите за качеството на обучение пред студентите, държавата и обществото.

1.3.2 Утвърждаване на Правилник на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение и допълващи нормативни документи, свързани с него (правила за учебната дейност, процедури за

разработване, утвърждаване и актуализиране на учебни планове, Процедури за събиране и валидиране на данните за качеството и др.).

1.3.3 Поддържане на академични стандарти, хармонизирани с водещите европейски академии по изкуствата и потребителите на академията.

1.3.4 Регламентиране на прозрачни и достъпни критерии, показатели, методи и процедури за оценяване на знанията и уменията на студентите, за постигнатото от преподавателите качество и за приноса на академичните ръководства за качеството на обучение.

Раздел 2 - УПРАВЛЕНСКИ СТРУКТУРИ И ПРОЦЕСИ

2.1. ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

2.1.1. Ръководството на Национална Художествена Академия има мисия пред държавата, обществото, студентите и работодателите за постигане на високо качество на подготовката на студентите, докторантите и специализантите и поддържането му в постоянно съответствие с :

1. динамично променящите се изисквания на световното и национално художествено творчество и наука;
2. търсенията на художествено-интелектуалния пазар по предмета на дейност на академията;
3. индивидуалните потребности, способности и интереси на обучаемите.

2.1.2 Академията постига високо качество на обучението и художествено-творческата дейност и научните изследвания чрез:

1. целесъобразно използване на академичните ресурси,
2. активно въздействие и участие в културния живот на обществото,
3. ефективно сътрудничество с бизнеса и обществената практика,
4. привличане в условията на пазар и конкуренция на нови средства за развитие;
5. активна защита на академичните интереси пред държавата и обществото.

2.1.3. Ръководството на Национална Художествена Академия приема за свое задължение да:

1. Изгражда, поддържа и непрекъснато усъвършенства Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение;
2. Осигури необходимите ресурси за функциониране на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение;
3. Активира всички академични и административни звена, академичната общност и студентите за създаване на организационни и материални условия и предпоставки за функциониране на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение;
4. Поддържа академични стандарти и да ги обменя с водещите европейски университети и потребителите на академията;

2.1.4. Целите на Национална художествена академия по отношение на качеството се определят ежегодно в рамките на прегледа на ръководството.

2.2. АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА СИСТЕМАТА ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ И ФУНКЦИИ НА НЕЙНИТЕ ЗВЕНА

2.2.1 Структурата на Системата е показана на блоковата схема.

2.2.2 Академична комисия по качеството на обучението е специализиран колективен орган на Академичния съвет по въпросите на качеството на обучение.

1. В Академична комисия по качеството на обучението, която се ръководи от Заместник ректор или хабилитиран преподавател (член на Академичния съвет), се включват:

- председателите на комисиите към основните звена,
- началникът на учебния отдел,
- представители на Студентския съвет,
- водещи преподаватели и длъжностни лица, посочени от ректора.

2. Функциите на комисията са :

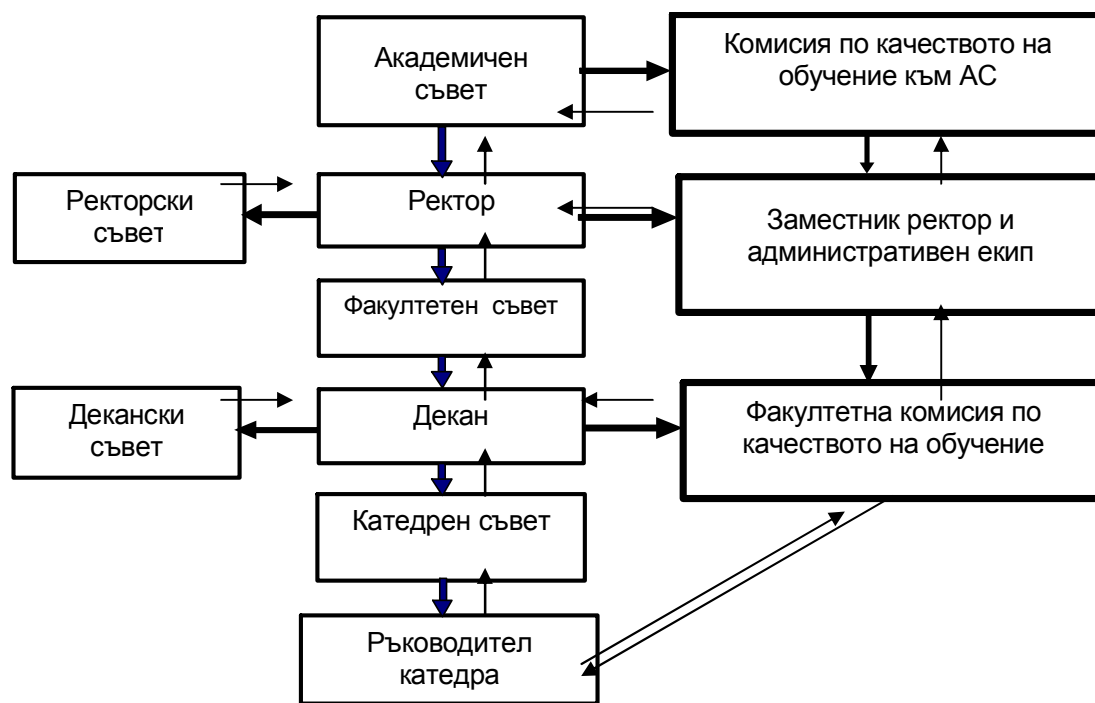
1. Наблюдава и обсъжда всички аспекти на дейността на академията по осигуряване на качеството и прави анализи и предложения за решения на ректора и на Академичния съвет по въпросите на качеството.
2. Комисията проучва чуждестранния и национален опит в качеството на обучението, академичните, образователните и професионалните стандарти и тяхното перманентно актуализиране и поддържане; регулира съответствието между външните (на НАОА и професионалните гилдии) и вътрешно-академичните критерии за качеството на обучението,
3. Изготвя и перманентно актуализира нормативната база по качеството на обучението
4. Организира вътрешни периодични прегледи на специалностите;
5. Разработва реализирането на процедури и инструментариум за събиране на валидни данни за качеството на обучение;

6. Организира тематични прегледи по качеството на звена и дейности по решение на Академичния съвет;
7. Инициира периодични срещи на студентите с академичното ръководство;
8. Следи за въвеждане на актуални данни и използване на информационна система за качеството на обучението;
9. Анализира резултатите и формира действия по управлението и корективи, които се предлагат на Академичен съвет или на ректора;
10. Осъществява мониторинг на ефекта от управляващите въздействия по подобряване на качеството;
11. Осигурява вътрешния обмен на информация и документи по качеството на обучение;
12. Периодично излъчва и публикува най-добрите специалности и преподаватели в академията;
13. Прави предложения до академичните ръководства за насърчаване на преподаватели и студенти;
14. Следи за регулируемо публикуване на резултатите от прегледите, експертните и оценките и разпространение на добрия опит в академията;
15. Организира осъществяване обучение на ръководните органи на системата за качество, студентите и останалия персонал от факултетите и катедрите.

2.2.3 Административен екип по качество на обучението включва:

Заместник ректор по Учебната работа;

Административен служител който е технически организатор на органите за качество в академията. Задълженията, правата и отговорностите му са записани в длъжностната му характеристика.

Структура на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение

2.2.4 Председателят на Академичната комисия по качество на обучението отговаря за:

1. Организация на работата на академичната комисия
2. Представява Академичната комисия пред ръководните органи
3. Отговаря пред ректора за ефективното функциониране на Системата;

2.2.5 **Факултетна комисия по качеството на обучение** . Съветът на основното звено избира Факултетна **Комисия по качеството на обучение**. Тя включва катедрените представители по качеството, заместник-декана, по един представител на студентите и докторантите. В състава ѝ, по усмотрение на съвета на основното звено, могат да бъдат включени и други водещи преподаватели. Комисията наблюдава цялостната дейност в основното звено по осигуряване на качеството. Функциите ѝ се свеждат до:

1. Проучване на чуждестранния и национален опит в качеството на обучението, академичните, образователните и професионалните стандарти в сферата на специалностите в основното звено;

2. Подготовка на самооценката по програмните акредитации по специалностите в основното звено;
3. Провеждане на вътрешни периодични прегледи на специалностите, за които отговаря основното звено;
4. Организация на периодични прегледи на учебни курсове от учебните планове на специалностите, за които отговаря основното звено и инициране на прегледи на дисциплини в други звена, обучаващи негови специалности;
5. Организация на оценяването на преподавателите от основното звено и инициране на оценяване на преподаватели в други звена, обучаващи негови специалности;
6. Изработка и перманентна актуализация на академични стандарти по специалностите, за които основното звено отговаря;
7. Тематични проверки (прегледи) по решение на Академичния и Факултетните съвети;
8. Организиране и провеждане на периодични срещи на студентите с факултетното ръководство за поставяне на проблеми по качеството;
9. Подпомагане на анализа, изводите, формирането на управляващи действия и мониторинг на ефекта от управляващите въздействия по подобряване на качеството в основното звено;
10. Предложения до академичното ръководство за насърчаване на преподаватели и студенти;
11. Регулируемо публикуване на резултатите от прегледите и разпространение на добрия опит във факултета.

2.2.6 **Факултетна комисия по качеството на обучение** се ръководи от **Председател**, избран от Факултетния съвет и е член е на деканския съвет по право. За председател на комисията може да бъде избран заместник-декан, например отговарящият за учебната работа, но може да бъде и известен в академичната общност професор (доцент) с организационен опит в тази сфера.

Председателят отговаря за :

1. Планира и организира всички дейности на Комисията,
2. Разпределя задачите между членовете ѝ и контролира и координира изпълнението им.
3. Представя Комисията пред Факултетния съвет, декана и академичните органи за управление на качеството.

2.2.7 **Ръководител на катедра** или избран от катедрата **Катедрен отговорник по качеството**. Наблюдава всички аспекти на учебния процес, събира и обработва информацията за качеството, обобщава предложенията и инициативите по качеството и предлага решения на Катедрения съвет, като я представлява пред висшите органи по качеството. Неговите функции се свеждат до:

1. Организация на вътрешните периодични прегледи на специалността, за която отговаря катедрата;
2. Ръководство на групата към катедрата по изготвяне на доклада за самооценяване за прегледи и акредитация;
3. Организация на периодични прегледи на учебни дисциплини, за които отговаря катедрата;
4. Организация на оценяването на преподавателите от катедрата;
5. Изработка и перманентна актуализация на академичните академични стандарти в частта им, свързана с предмета на дейност на катедрата;
6. Проучване на мнението на студентите и потребителите и провеждане на анкети с тях;
7. Тематични прегледи по решение на Факултетния и Катедрения съвети;
8. Организиране и провеждане на периодични срещи на студентите с ръководството на катедрата за поставяне на проблеми по качеството;
9. Подпомагане на анализа, изводите, формирането на управляващи действия и мониторинг на ефекта от управляващите въздействия по подобряване на качеството в рамките на катедрата.

2.2.8 **Възмездяване на заетите в Системата по оценяване и поддържане на качеството**

1. За организиране на процедурите и документооборота, свързан с обслужване на дейностите по качеството на обучение и академичните стандарти на пълен щат на академията е назначен един административен служител.
2. Намалено учебно натоварване съобразно възможностите на академията имат участниците в ръководните органи по качеството.

2.3 ПРЕГЛЕД ОТ РЪКОВОДСТВОТО

2.3.1 Академичното ръководство на Национална Художествена Академия веднъж в годината прави оценка на състоянието, адекватността и ефективността на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение. Определят се промените (ако има нужда от такива), включително и промяна на политиката и целите по качеството.

2.3.2. За прегледа от ръководството Заместник-ректорът, отговарящ за качеството на обучение (Председателят на Академичната комисия по качество на обучението), подготвя и внася за разглеждане годишен доклад в Академичния съвет. В доклада са включени:

1. данни за състоянието на системата за качеството в Национална Художествена Академия и възможностите за подобрене, които произтичат от прегледи и оценявания и от обратната

връзка със студентите и потребителите;

2. оценки за функционирането на процесите, свързани с качеството на обучението, оценяване знанията на студентите, коригиращи и превантивни действия, структурни или организационни промени в Национална Художествена Академия.

2.3.3 На Прегледа се взема решение, в което се включват дейности, свързани с оценка и препоръки за подобряване на Системата, необходимите ресурси за поддържането и подобряването ѝ.

Раздел 3

КАЧЕСТВО НА УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ

3.1 ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ :

Учебната дейност в Национална Художествена Академия се осъществява съгласно регламентираните изисквания на Правилник за организация на учебната дейност.

3.2 ПЛАНИРАНЕ

3.2.1 Учебната документация по всяка специалност се подготвя съгласно Правилника за организация на учебната дейност, които е неразделна част от Правилника на Национална Художествена Академия. Тя включва:

- Квалификационна характеристика;
- Учебен план;
- Характеристики на учебните дисциплини, включващи учебните програми;
- График на учебния процес.

3.2.2 Учебната документация отговаря на Закона за висшето образование и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "доктор" (Обн., ДВ, бр. 76 от 2002 г.)

3.2.3 Учебната документация се изготвя и утвърждава по приета от Академичния съвет единна (за академията) методика и процедура за последователността на обсъждане, рецензиране, приемане и утвърждаване като се спазват утвърдените от Академичния съвет ограничителни параметри.

3.2.4 Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение на академията предявява претенции към учебната документация чрез представителите на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение в академичните и факултетни органи, утвърждаващи академичните стандарти, учебните планове, програми и графици за учебния процес. Те се свеждат до:

1. Съгласуване на академичните стандарти и учебните планове с динамично променящите се изисквания на световната и национална наука и художествено творчество, предизвикателствата на професионалната практика и търсенията на интелектуалния пазар.

2. Изисквания към учебната дисциплина, предявявани от водещите европейски (и други) академии и отчитащи индивидуалните потребности, способности и интереси на обучаемите;

3. Изисквания за ритмичност на обучението и задълбоченост на усвояването на знанията и уменията още през семестъра;

4. Спазването на правила за изпитване и оценяване на студентите и формиране на оценките по всяка учебна дисциплина.

5. Разработката, утвърждаването и спазването на Правила за държавни изпити и дипломни защиты.

6. Изискванията на Наредба № 21 от 30 септември 2004 г. за прилагане на Системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища.

3.2.5 Обучението на студентите се провежда чрез следните форми и елементи на учебния процес:

1. лекции,
2. упражнения,
3. курсови задачи,
4. курсови работи,
5. курсови проекти,
6. есета;
7. реферати;
8. учебна практика;
9. учебно-изследователска работа;
10. работа по художествено-творчески и научни задачи в екип с преподавател;
11. организирана самостоятелна работа, контролирана от преподавателя;
12. текущи оценки и изпити;
13. дипломни работи;
14. държавни изпити.

3.2.6 Учебната дейност на преподавателите включва:

1. задължителна аудиторна заетост;
2. извънаудиторна индивидуална работа със студентите;
3. допълнителна учебна и административна заетост: разработка на учебни програми, учебни планове, учебна литература и други;
4. участие в художествено-творчески и научни проекти;
5. участие в дейности по оценяването, изпитни комисии, художествено-творчески, научни и експертни съвети, семинари и други;

3.2.7 Откриване на нова специалност

1. Нова специалност в академията се открива в съответствие със ЗВО и нормативните документи на НАОА

2. Инициатива за нова специалност могат да имат академични звена, органи на професионални гилдии или държавни органи;

3. Факултетният съвет, който има права да обучава в съответното професионално направление, разглежда предложението и ако го приеме, възлага подготовката на проект за откриване на специалността, който се изготвя съобразно изискванията на НАОА.

4. Проектът за новата специалност се обсъжда на Факултетен съвет и се утвърждава от Академичния съвет, който взема решение да се направи заявление до НАОА за откриване на процедура по утвърждаването на новата специалност.

3.2.8 Разработване на учебни планове и програми. Разработването и утвърждаването на учебни планове се осъществява според изискванията на Правилника за организация на учебната дейност.

Раздел 4

СЪЩНОСТ НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

4.1 ОБЕКТИ И ОТГОВОРНОСТИ В СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

4.1.1 Основни обекти на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение са специалност, учебна дисциплина, преподавател, академичен ръководител.

4.1.2 Специфични обекти на оценяване: произтичат от анализа на състоянието и са свързани с констатирани слабости (практическо обучение, обслужване на студентите, дипломиране и др.)

4.1.3 Пред студентите, държавата и обществото за качеството на обучение отговарят:

1. за създаването на необходимите условия и предпоставки за високо качество – академичното ръководство;

2. за специалностите – деканът и ръководителите на катедри;

3. за учебната дисциплина – преподавателят;

4. за докторантурата – научният ръководител на докторанта.

4.2. АКАДЕМИЧНИ СТАНДАРТИ

4.2.1 Стандартите включват:

1. Мисия на академията и ценности, на които тя държи.

2. Правила на академичен живот в академията.

3. Академични стандарти по специалности и образователно-квалификационни степени по отношение на:

- Общотеоретична, специална и факултативна подготовка;
- Начини за оценяване на студента;
- Формиране на общи умения и компетенции;
- Практическа подготовка, ключови умения и професионални компетенции;
- Личностни качества, придобити в академията;
- Изисквания на системата за трансфер на кредити;
- Изисквания за държавния изпит (дипломната защита) ;
- Възможности и области на професионална реализация на абсолвента.

4. Условието, които академията осигурява за обучението на студента (докторанта).

4.2.2 Академичните стандарти се приемат и актуализират от Академичния съвет през период, който се определя от самия него. Те съдържат прагови характеристики, които служат за оценка на съответствието със зададената цел.

4.3 ИНСТРУМЕНТАРИУМ НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

4.3.1 Инструментариумът на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение се състои от

1. Критерии за оценяване;
2. Показатели и данни за качеството;
3. Анализ, вземане на решения и корективни действия за подобрене;
4. Правила за поощряване и стимулиране на получените резултати.

4.3.2 Критериите, показателите за качеството и методиката за оценяване на специалностите, учебните дисциплини, преподавателите и академичните ръководители са предмет на настоящия Правилник, а начините и процедурите за събиране на данните и тяхното валидиране се разработват от Академичната комисия по качество на обучението и ФККО.

4.3.3 Критериите за оценяване на студентите са съобразени с академичните стандарти. За държавните изпити те са вписани в съответния правилник, а по отделните учебни дисциплини – в техните характеристики и са част от документацията на академичния учебен курс.

4.4 КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

4.4.1 Критерии за оценяване на специалностите

№ по ред	КРИТЕРИИ
1.	Академични стандарти по специалността
2.	Учебна документация
3.	Академичен състав
4.	Материална база
5.	Информационна база
6.	Организация и провеждане на учебния процес
7.	Влияние на творческата дейност върху качеството на обучение
8.	Форми, методи и средства за преподаване и обучение
9.	Подкрепа от преподавателите и прогрес на студентите
10.	Изпитване и резултати от обучението
11.	Студентско мнение за качеството на обучение по специалността
12.	Оценката на потребителите и обществеността за качеството на обучение
13.	Качество на практическото обучение

4.4.2 Критерии за оценяване на учебна дисциплина

№ по ред	КРИТЕРИИ
1.	Цели и очаквани резултати
2.	Учебно съдържание на курса
3.	Качество на преподаването и ученето
4.	Помощ от преподавателите за студентите
5.	Ресурси на обучението
6.	Оценяване на постиженията на студентите

4.4.3 Критерии за оценяване на преподавателите

№ по ред	КРИТЕРИИ
1.	Потенциал и мотивация на преподавателя за постигане на високо качество на обучение
2.	Качество на преподаването на учебните дисциплини, които води преподавателя
3.	Художествено-творческа, научноизследователска и друга извън аудиторна дейност на преподавателя със студентите
4.	Мнение на студентите за качеството на обучение от преподавателя
5.	Оценка на колеги и потребители за постигнатото от преподавателя качество на обучението
6.	Лична художествено-творческа, научноизследователска, административна и друга дейност на преподавателя

4.5 ПОКАЗАТЕЛИ

4.5.1 Показателите за оценяване на специалности, съответни на критериите са:

Критерий	Показатели за оценяване на критериия
1. Академични стандарти по специалността:	Пълнота на стандарта, правилно формулирана цел на специалността, оценка за всяка от компонентите на стандарта, съответствие с мненията на потребителите и на студентите, оценка за предоставените от академията условия, съответствие със стандартите по аналогични специалности във водещи европейски академии и университети.
2. Учебна документация:	Оценка за съответствието между учебното съдържание, заявената цел на специалността и академичния стандарт; оценка на времевите ресурси за обучението (достатъчност на продължителността на учебния цикъл и неговите елементи – изпитни сесии, семестри, практики); сравнение на учебното съдържание с избрани европейски академии и университети и защита на неговата актуалност; съгласуваност и хармонизация между дисциплините и другите елементи на учебния план (по съдържание, по понятия, по обозначения и пр.); оценка на съответствието на учебното съдържание с най-новите и потребни научни знания; обучението на студентите на "преносими" знания и умения и ключови компетенции; анализ на технологията по въвеждане на нови учебни курсове и елементи на обучението; оценка за своевременната и правилна актуализация на учебните програми.
3. Академичен състав:	Преценка за достатъчност на преподавателското покритие за специалността; съответствие на квалификацията на преподавателския състав с учебното съдържание на дисциплините по специалността; научна, методична, професионална и езикова подготовка на преподавателския състав и системата за тяхното усъвършенстване; анализ на механизмите за подбор, подготовка, оценяване и растеж на академичния състав, тяхното функциониране в специалността и влиянието им върху качеството на обучение; участие в учебния процес на външни специалисти (вкл. в дипломни защиты) и влиянието му върху качеството на обучение; оценка за учебното натоварването на преподавателите и неговото влияние върху качеството на обучението.
4. Материални и финансови ресурси:	Сгради, обзавеждане, оборудване, фондове и условията за обучение, които те създават, достатъчност и тяхното състояние (ателиета и специализирани художествени материали, специализирана апаратура и други); консумативи за текущия учебен процес и практическото обучение; необходими парични средства за постигане на качествено обучение и тяхната наличност.
5. Информационна база:	Оценка за информационните ресурси на специалността (учебници и учебна литература, професионални периодични списания и помощна литература по специалността); оценка за издателската дейност по специалността; достатъчност и текущо обогатяване на книжния фонд на факултетите по специалността и достъп на студентите до него; Internet-мрежа и достъп на студентите до нея.
6. Организация и провеждане на учебния процес	Анализ на студентските групи и потоци по специалността в аспект качество на обучението; разписание на занятията и седмичното натоварване на студентите и влиянието им върху качеството на обучение; ритмичност на ученето през семестъра (конференции, курсови задачи и проекти, есета, самостоятелна работа под контрола на преподавателя), оценка за дисциплината на студенти и преподаватели в учебния процес; уплътняване на учебното време; планиране и организация на обучението на студентите в различните учебни форми, специализантите и докторантите; анализ на графика на учебния процес и изпитните сесии от аспекта на качеството на обучението; съответствие между планираното в учебната документация и реално изпълненото учебно съдържание; оценка на посещаемостта на занятията и активността на студентите по време на обучението; спазват ли се правата на студентите да избират учебни курсове; какво е качеството на административното обслужване на студентите по специалността; как студентите участват в управлението на учебния процес.

7. Влияние на художествено-творческата и научноизследователската дейност върху качеството на обучение:	Оценка на влиянието на художествено-творческата и научно-изследователската дейност върху качеството на учебния процес; творческата и художествена дейност като фактор за поддържане актуалността на знанията в учебните дисциплини, за усъвършенстване на методите на преподаване и учене, за възпитание на студентите в “преносими” знания и умения; мащаб и форми на участие на студенти в художествено-творческата и научноизследователската дейност и постигнатите от тях резултати; ранно откриване и насърчаване на талантливите студенти; творческа, изследователска, експертна, производствена и друга практико-приложна дейност с участие на студентите в нея.
8. Форми, методи и средства за преподаване и обучение:	Налична техника за преподаване и визуализация на преподаваното и нейното ефективно използване; методи и средства за обучение и тяхната ефективност: лекции, беседи, дискусии, диспути, визуализиране на ключови понятия и идеи; иновационни методи на преподаване и обучение, продуктивно и творческо равнище на усвояване на знанията.
9. Учене, подкрепа от преподавателите и прогрес на студентите:	Оценка на комуникациите и взаимодействието “студенти-преподаватели” по време и извън учебния процес, както и на студентите по специалността с водещата катедра; условия за извън аудиторно учене и самостоятелната работа на студента; оценка на помощта на преподавателя за студента; оценка за прогреса на студентите в отделните курсове на обучение и влиянието на преподавателя за това.
10. Изпитване и резултати от обучението:	Анализ на методите за изпитване и критериите и оценяване на знанията и уменията; справедливост на оценките; тестове, писмено и компютърно изпитване и обективизация на оценките; възискателност на преподавателите; многокомпонентност на оценките; оценка на резултатите от обучението: оценки по курсове и групи, оценки по учебни дисциплини; оценки за придобити теоретични знания и за практически умения.
11. Студентско мнение за качеството на обучение по специалността:	Систематично провеждане на допитване чрез анкети; срещи със студентите и резултати от тях; анализ и оценка на удовлетвореността на студентите; жалби на студентите, реакцията на преподавателите, катедрите и академичните ръководства на студентските питання и искания; дял от студентите от специалността, които са изявили желание за преместване в друга специалност.
12. Оценката на обществеността за качеството на обучение:	Допитване чрез анкети до най-изявените потребители и срещи с техни представители, както и със завършилите академията преди години, и резултатите от него; оценка на връзките и отношенията с институции и организации в областта на културата, образованието, бизнеса и другите сфери на обществената практика и техните отзиви за специалността; анализ на участието на студенти и преподаватели от специалността в национални, европейски и други международни проекти и програми; сведения за участието на външни специалисти от страната и на чуждестранни творци в учебния процес по специалността; оценка за влиянието на международната дейност по специалността върху качеството на обучението и признанието на специалността.
13. Учебна практика:	Условия и предпоставки за практическо обучение по специалността; практическо обучение в условията на академията и неговата ефективност; организация на практическото обучение извън академията и реален обхват на студентите в него; оценка за резултатите от практическото обучение; съответствие на провежданото обучение с реалната практика и търсенията на потребителите.

4.5.2 Показателите за оценяване на учебни дисциплини (курсове) са:

Критерий	Показатели за оценяване на критерия
1. Цели и очаквани резултати	Формулировка на очакваните резултати от обучението по учебния курс; взаимодействие на целите и очакваните резултати по дисциплината с общите цели на специалността и академичните стандарти; механизми за реализирането на поставените цели, описани в учебната програма; съответствие на получените резултати с целите на курса; начини на запознаване на студентите и другите преподаватели с целите на курса и оценка за това, в каква степен студентите са запознати, какво се очаква от тях.
2. Учебно съдържание на курса	Доколко съдържанието на курса и учебния процес по дисциплината дава общите умения и ключови компетенции, предвидени в академичните стандарти на академията; степента, в която учебната програма съдържа необходимите (от гледна точка на целите на курса) и най-нови знания, специфични практически и професионални умения; съответствие на учебното съдържание с най-новите постижения в областта на преподаването и ученето, в научната дисциплина и нововъведенията в творческата област, за която се готвят студентите.
3. Оценяване на студентите	Наличие на оценъчна стратегия; възможности, които дава планираната система, студентите да се оценяват за постиженията им спрямо очакваните резултати; наличие на дефинирани критерии за разграничаване на различните нива на постижения - кога се пише оценка (3), (4), (5) и (6); оценъчни компоненти и процедури по дисциплината и наличие на интегритет (вътрешна логика и взаимосвързаност) между тях; съответствие на инструментите/методите на оценяване на планираната оценъчна стратегия.
4. Качество на преподаването и ученето по дисциплината	Ефективност на преподаването по отношение на целите и съдържанието на курса (начинът на преподаване отговаря ли на целите и съдържанието на курса); степента, в която преподавателите използват своите художествени умения, изследвания и други професионални дейности, за да актуализират преподаването и повишават неговата ефективност; активност на студентите в процеса на обучение; начини за повишаването на методичните, научните и професионални компетентности (участие в курсове, работа по дисертации или взаимно оценяване с други колеги) по дисциплината; разпределение на учебното (аудиторно и извън аудиторно) натоварване на студентите по време на обучението по курса; задълбоченост, темп и предизвикателства на преподаването и как преподавателя отговаря на тях; разнообразие, ефективност и иновативност на методите на преподаване.
5. Помощ на студентите и прогрес в обучението	Наличие на стратегия за подкрепа на ученето на студентите (включително методични указания за студенти); ефективно подпомагане на ученето на студентите за постигането на поставените цели; разнообразие на формите и честота на подпомагане на ученето – в реалния процес на обучение, индивидуални и групови консултации; диалогът между студенти и преподаватели.
6. Ресурсно осигуряване на обучението	Релевантна административна и техническа подкрепа за осъществяването на курса; равнище на използване на ресурси за улесняване на ученето; качество на информационните материали за подпомагане на ученето на студентите; състояние (физическо и «морално» остаряване) на използваната материална база; наличието на стратегия за обогатяване и усъвършенстване на ресурсите за обучение по дисциплината.

4.5.3 Показатели за оценяване на преподавателите са:

Критерий	Показатели за оценяване на критерия
1. Потенциал и мотивация на преподавателя за постигане на качество на обучение:	Научно звание и научна степен. Актуални постижения в художествено-творческият живот в България и чужбина във връзка със специалността: творчески изяви, изложби, научни публикации в последните години по преподаваните науки (самостоятелни, в екип с негово ръководно участие); разработка на учебни програми; учебници и учебни пособия и тяхното научно-методическо равнище; усъвършенстване на методичната, научна и професионална самоподготовка; оценка за напредъка в обучението на студентите, на които преподава; предварителна подготовка на учебните занятия; редовно провеждане на учебните занятия; уплътняване и ефективно използване на учебното време; концентрация върху учебния процес; начин на изпитване; обективност и справедливост на оценяването; участие и активност в дипломни защити и държавни изпити; използване на иновационни методи в учебния процес.
2. Качество на учебните дисциплини с участие на преподавателя	Каква оценка е получена за учебните дисциплини, по които преподава; Комплексна оценка на дисциплините, водени от преподавателя, и качеството на обучението, което е постигнато поотделно. Оценка за приноса на преподавателя в качеството на обучението по съответните дисциплини, когато дисциплината се води от екип.
3. Художествено-творческа и научноизследователска и друга професионална дейност на преподавателя със студентите:	Привличане от преподавателя на студенти за съвместна художествено-творческа и научноизследователска дейност и в творчески и бизнес-проекти. Съвместни публикации на преподавателя със студенти. Успеваемост на докторантите, ръководени от преподавателя. Участие в работата по акредитация на специалността. Оценка за работата като групов и курсов ръководител. Грижа за кадровата приемственост в учебната и научна работа и в своята наука.
4. Мнение на студентите за постигнатото от преподавателя качество на обучението:	Студентско мнение за придобитите знания от лекциите, водени от преподавателя; Студентско мнение за придобитите знания и умения от семинарни и лабораторни упражнения, водени от преподавателя; Студентско мнение за придобитите знания и умения от курсови проекти и курсови работи, водени от преподавателя; Студентско мнение за придобитите знания и умения при разработка на дипломни работи, ръководени от преподавателя.
5. Оценка на потребителите и колеги за постигнатото от преподавателя качество на обучението.	Мнения на колеги от катедрата и академията за преподавателя; Признание на творческата, научната и професионалната общност (звания, награди, отличия). Етичност, неподкупност и принципност на преподавателя в отношението му със студентите и колегите. Мнение на потребителите за преподавателя, за неговата научна дейност и професионални постижения.

4.6 НАЧИН НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКАТА

Оценката се извършва в доклад:

4.6.1 За специалността - назначена от ректора комисия в състав: един член на академичното ръководство или академичното звено по качеството, един утвърден учен по професионалното направление или един представител на съответната професионална гилдия, един студент (докторант) от специалността

4.6.2 За учебната дисциплина - от Факултетната комисия по качеството на обучение.

4.6.3 За преподавателя - от Факултетната комисия по атестацията на преподавателите. Тя получава данните за отделните показатели от следните източници:

- информационната система на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение;
- оценявания преподавател, който се самооценява;

- факултетната комисия по качеството, която събира и обработва данните, получавани от негови колеги, студентски анкети и анкети с потребителите;
- ръководителя на катедра.

4.7 ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОЦЕНЯВАНЕТО

Резултатът се използва както следва:

4.7.1 Резултатът от оценката на специалностите:

- Докладва се на Факултетен съвет;
- Анализират се слабостите и се формират управляващи въздействия и корективи;
- Изпълнението им се възлага на съответните звена и лица под контрола на факултетната комисия по качеството;
- Докладва се на Академичен съвет, включително взетите мерки;
- Мониторингът на въздействието на корективите се поема от Академичната комисия по качеството на обучението;
- Публикуват се съобразно правилата за регулируемост на информацията.

4.7.2 Резултатът от оценката на учебните дисциплини:

- Докладва се на катедрен съвет;
- Анализират се слабостите и се формират управляващи въздействия и корективи;
- Изпълнението им се възлага на съответните звена и лица под контрола на отговорника по качеството на обучение в катедрата;
- Докладва се на Факултетен съвет, включително взетите мерки
- Мониторингът на въздействието на корективите се поема от Факултетна комисия по качеството на обучение

4.7.3 Резултатът от оценките и препоръките към преподавателя се съобщават на преподавателя, ръководителя на катедрата и декана. Публичността на оценката и нейния обхват се определя по усмотрение на академичното ръководство. Резултатите на преподавателите с най-високи оценки се публикуват.

4.7.4 Хабилитираните лица от научно-преподавателския и научно-изследователския състав се атестират съгласно ЗВО на всеки пет години, а нехабилитираните – на всеки три години.

Атестирането се извършва от комисия в съответствие с утвърдения от Академичния съвет Правилник за атестиране.

Оценките за постигнатото от преподавателя качество на обучението, дадени в съответствие с критериите по т.4.4.4 от комисията по атестация, са основна компонента в цялостната му оценка при поредната атестация.

4.8 СТИМУЛИРАНЕ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРЕГЛЕДА НА КАЧЕСТВОТО

4.8.1 За преподаватели: Академичният съвет приема схема за допълнителните възнаграждения съобразно с постигнатия резултат от оценката.

4.8.2 За студентите: Академичният съвет и Студентският съвет приемат специална схема за стимулиране на студентите с висок успех, която се обявява публично.

4.8.3 За академични ръководители: Академичният съвет приема решения за допълнително стимулиране на декани, зам. декани, ръководители на катедри, както и на органите за управление на качеството съобразно с постигнатия резултат от оценката.

4.9 ПЕРИОДИЧНОСТ НА РУТИННИТЕ ОЦЕНКИ (ПРЕГЛЕДИТЕ)

4.9.1 За специалност: два пъти в един акредитационен цикъл – по време на акредитацията и в средата на цикъла;

4.9.2 За учебна дисциплина: по списък, утвърден от ФС, но не по-рядко от веднъж в 3 години.

4.9.3 За преподавателите – при поредната атестация

4.9.4 За ръководителите – при поредните избори.

ИЗПОЛЗВАНИ ТЕРМИНИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

ТЕРМИНИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО

0.1.1 **Качество**

а) степента, до която съвкупност от свойства и присъщи характеристики (състояние и получени резултати) на оценявания обект (звено, структура, процес, дейност), съответства на динамично променяща се цел, потребност или очакване (мисия на Академията, академичен стандарт, цел на специалност или учебна дисциплина и т.н).

б) степен на удовлетвореност на потребителя.

0.1.2 **Потребителите на академията са:**

- Обучаеми: студенти, докторанти, специализанти;
- Обществото и обществените организации;
- Държавата и нейните органи;
- Международни организации;
- Професионални общности (гилдии)
- Фирми, компании, и др. стопански субекти.

0.1.3 **Удовлетвореност на потребителите** - възприятието на потребителите за степента, до която неговите потребности или очаквания са били изпълнени.

ТЕРМИНИ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО (МЕНИДЖМЪНТА) НА КАЧЕСТВОТО В АКАДЕМИЯТА

0.1.4 **Академично ръководство** – ректор, зам. ректори и ръководител на университетската комисия по качеството на обучение;

0.1.5 **Факултетно ръководство** – декан, зам. декани, декански съвет и председател на факултетната комисия по качеството на факултета;

0.1.6 **Факултетна комисия по качество** – включва по един представител от катедра;

0.1.7 **Катедрено ръководство** – ръководител и зам. ръководител на катедра;

0.1.8 **Мисия на академията** - определя основното в стратегията, посоките на развитие, направлението на главните усилия, посланието, което академията отправя към бъдещите си потребители¹

0.1.9 **Цели на академията са²:**

- Качеството на подготовката на студентите;
- Овладяване на предната линия на творчеството, науката, знанията и уменията;
- Използването на модерни методи, средства и технологии за обучение;
- Личностното интелектуално израстване и развитие на студента;
- Хармонизиране с Европейското образователно пространство;
- Благосъстоянието на академичния състав и студентите и др.

Мисията и целите периодично се преглеждат и при необходимост - актуализират и привеждат в съответствие с новите изисквания на потребителите.

0.1.10 **Политика по качеството** - общи намерения и насоки на организацията по отношение на качеството, официално изразени от нейното висше ръководство.

0.1.11 **Цел по качеството** - това, към което се стреми или което трябва да бъде постигнато по отношение на качеството

0.1.12 **Система за управление на качеството**- Съвкупност от елементи и отношения между тях за утвърждаване и реализация на политиката и за постигане на целите по качеството.

0.1.13 **Управление на качеството на обучение** - въздействие върху факторите, от които зависи качеството на обучение, за да се измени полученото състояние и се приведе в съответствие със зададеното. Управлението включва контрол и оценяване на постиганото качество, създаване на условия и предпоставки и механизми за въздействия.

0.1.14 **Планиране на качеството** - определяне на целите по качеството, на необходимите ресурси и оперативни процеси и етапите за постигане на целите по качеството.

4.5.1.1.1.1.1.1

¹ Мисията не е предмета на дейност, в частност - исторически формираните предметни области, по които академията обучава студенти. Мисията разграничава Академията от другите висши училища със същия предмет на дейност

² Ръководните академични органи следва да решат, кои от тези предефинирани цели са приоритетни за академията

0.1.15 **Осигуряване на качеството на обучение** - част от управлението на качеството, насочена към създаване на условия, предпоставки и увереност, че изискванията за качеството ще бъдат изпълнени. "Сътворяване на качеството" във всички етапи, във всички компоненти и процеси, свързани с обучението.

0.1.16 **Измерване** – съвкупност от действия, които имат за цел да се определи една стойност на дадена величина.

0.1.17 **Оценяването на качеството** –

а) определяне (**вербално и количествено**) на достигнатото равнище на качеството по възприети методи, механизми, критерии и показатели;

б) преглед на състоянието на дадено звено или дейност с цел установяване равнището на достигнатото качество.

0.1.18 **Контрол на качеството** - събиране на достоверни данни за състоянието и резултатите от обучението, анализ на информацията и доказателствата, съдържащи се в тях, и използването им за управлението на качеството.

0.1.19 **Подобряване на качеството** - част от управлението на качеството, насочена към повишаване на способността за изпълнение на изискванията за качеството.

0.1.20 **Система за управление на качеството в академията** – относително устойчива функционална съвкупност от академични обекти и дейности, свързани чрез целево взаимодействие и/или взаимозависимост, чрез която се цели постигането на зададено качество.

0.1.21 **Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучението** е устойчива целева съвкупност от

- академични органи и звена на всички университетски равнища,
- взаимовръзки и взаимодействия между тях,
- нормативи, механизми, процедури, процеси и правила за тяхното протичане, която, в условията на ограничения, разполага с интелектуални, властови, материални и финансови ресурси за оценяване и поддържане качеството на обучение в академията в съответствие със зададеното.

0.1.22 **Поддържането на качеството** е такова управление на качеството, при което то се остава в постоянно съответствие с поставените цели и академични стандарти, а те непрекъснато се обновяват в съответствие с изискванията на пазара и потребителите.

КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

0.1.23 **Показатели за качество:**

1. гледни точки на систематизацията на данните и сведенията за състоянието и резултата от обучението;

2. "информационни прозорци", които съдържат систематизирани сведения за оценката на обучението и създават обективна база за количествени и качествени анализи.

0.1.24 **Критерии за качеството:**

1. мярка, чрез която се установява съответствието (или несъответствието) на състоянието (резултатите) с академични стандарти или изисквания.

2. гледна точка на оценяването (аспект, област на оценяване); прилага се за оценяване на специалности, учебни дисциплини, преподаватели, форми и степени на обучен

Правилникът е утвърден от Академичен съвет
на Национална художествена академия / Протокол № 21 от 14.04.2005 г./